

KOMMISSORIUM FOR OPGAVEUDVALG OPLAND

1. Baggrund og udfordring

2. Formål og opgave

Oplandsudvalget er nedsat af Aarhus Byråd som et etårigt § 17.4 udvalg, jf. indstillingen "Nedsættelse af §17.4-udvalg for byrådsperioden 2018-2021" (+ indstillingen "Politikudvikling og styring i Aarhus byråd".

Omdrejningspunktet for opgaveudvalgets arbejde er at komme med implementerbare anbefalinger til hvordan man kan understøtte Oplandet. Udvalgets ambition er, at anbefalingerne skal omsættes til konkret politik.

Oplandsudvalget vil bruge erfaringerne fra de små nære samfund og bygge videre på det, der allerede findes. Udvalget vil tænke lokalsamfundenes synspunkter ind i et tættere samarbejde med fællesråd og andre lokale kræfter samtidig med at man i fællesskab sikrer, at dem, som ikke kan tale for sig selv eller tale højt nok, også får en stemme. Lokalsamfundene må gerne rykke i forskellige retninger, men der skal være en kommune i balance i forhold til service og infrastruktur. Udvalget vil skabe plads, så medborgerskab kan trives og udfolde sig, og gøre rammerne i de kommunale institutioner åbne og rummelige. Det er borgerne der sætter retningen og udvalget vil give plads til de lokale stemmer og sammen med dem definere og afgrænse de temaer som udvalget skal arbejde med.

3. Temaer

Oplandsudvalget vil behandle følgende temaer:

1) Tættere kobling mellem byråd og fællesråd

Fællesrådene er

- Lokalsamfundenes paraplyorganisation for menighedsråd, skoler, biblioteker, børnehaver, grundejer- og beboerforeninger, idrætsklubber og ungdomsorganisationers lokale afdelinger, almindelige borgere m.fl.
- Et forum for drøftelse af lokale spørgsmål, og fællesrådene kan være katalysatorer for lokale aktiviteter, events, mv.
- Borgernes talerør til byråd og den kommunale forvaltning, hvilket bidrager til at styrke dialogen mellem lokalområderne og Aarhus Kommune.
- En af hovedaktørerne i opfølgningen på byrådets mål om borgerinddragelse og medborgerskab.

Fællesrådene er naturligvis høringspart ifm. projekter i deres lokalområder, og de har desuden ofte foretræde for Teknisk Udvalg ifm. behandling af lokale sager. Herudover deltager byrådspolitikerne jævnligt i lokale debatmøder, når de bliver inviteret af fællesråd.

Med afsæt i fællesrådene i oplandet vil Oplandsudvalget søge svar på følgende spørgsmål:

- Hvordan sikrer vi, at fællesrådene i oplandet bliver mere repræsentative, bl.a. i forhold til rekruttering af unge?
- Hvordan synliggør vi de gode historier om, hvordan oplandsområder med velfungerende fællesråd opnår resultater?
Hvordan kan vi eventuelt styrke byrådets og/eller udvalgenes dialog med fællesrådene i forbindelse med de ordinære politiske møder på rådhuset og hvordan kan det komme oplandet til gavn?
- Hvordan kan byrådet og/eller udvalgene eventuelt rykke ud i oplandet og være synlige - i samarbejde med fællesrådene? (fx "politiske træffetider", byrådsmøder eller udvalgsmøder halv- eller helårligt i udvalgte oplandsbyer)
- Hvordan kan fællesrådenes lokalsamfundsbeskrivelser eventuelt bringes mere i spil i byrådets og udvalgenes arbejde?

2) Infrastrukturen og byudvikling i forhold til oplandsbyerne

Der arbejdes løbende med at skabe så god mobilitet som muligt for alle borgere i Aarhus. En lang række projekter er under anlæg og mange på tegnebrættet.

Arbejdet på infrastrukturuområdet kan opdeles ifølge typer af projekter:

- De store infrastrukturprojekter
- De mindre infrastrukturprojekter
- Projektet "Mobilitet som en Service", der kobler forskellige transportformer i en app-løsning og gør det lettere at tage andre med på sin biltur.

Der er en tæt dialog med de enkelte lokalsamfund om de forskellige infrastrukturprojekter – ikke mindst ift. prioriteringen af de mindre projekter.

På denne baggrund vil Oplandsudvalget søge svar på følgende spørgsmål:

- Hvordan kan dialogen om infrastruktur i de enkelte lokalsamfund eventuelt videreudvikles?
- Hvordan kan byrådets grundlag for prioritering af midler til infrastruktur eventuelt videreudvikles?
- Hvordan lykkes vi med projektet "Mobilitet som en Service"?
- Hvordan spiller udviklingen af infrastrukturen sammen med den generelle byudvikling i oplandsbyerne?

3) Kultur-/fritidstilbud og -behov i oplandsbyerne

Kulturtilbud vil i udvalgets arbejde være bredt defineret og omfatte kulturinstitutioner, biblioteker, sport og fritidstilbud mv. Kulturtilbuddene i oplandsbyerne kan således antage mange former. I kommunalt regi kan de for eksempel være centreret omkring lokalcentre, lokalbiblioteker, kulturhuse, idrætsfaciliteter, folkeskoler mm. Hertil kommer øvrige kulturtilbud som for eksempel biografer, beboerhuse og naturoplevelser.

Oplandsudvalget vil undersøge, hvad kultur er og betyder for oplandet. Udvalget vil søge svar på hvad der kendetegner et velfungerende kulturliv, og hvad kultur betyder for borgerne i oplandsbyerne og udviklingen heraf. Hvilke typer af kulturtilbud efterspørger borgerne i oplandet samt hvordan kommunen bedst understøtter kulturtilbuddene.

Undersøgelsen vil danne grundlag for konkrete anbefalinger til byrådet om for eksempel:

- Hvordan kan kulturtilbud bidrage til at gøre det attraktivt at bo i oplandet.
- Hvordan kan Aarhus Kommune bedst understøtte kulturtilbud i oplandet?
- Hvordan kan best practice udbredes mellem oplandsbyerne?
- Hvordan udnytter man bedst de kommunale faciliteter?
- Hvordan understøtter man de lokale ildsjæle?

Undersøgelse af kulturtilbud i oplandet

Som led i udvalgets arbejde er det ambitionen at udvælge 2 fritliggende bysamfund, hvor man som eksperiment og i samarbejde med lokalsamfundet kan undersøge, hvordan kulturen ser ud her fra borgernes perspektiv. Viden fra eksperimenterne skal indgå i udvalgets videre arbejde og grundlaget for dets anbefalinger.

4) Kommunikationsformen i forhold til oplandsbyerne

Kommunikation er i rivende udvikling. Nye kommunikationskanaler opstår og vokser sig hurtigt store, mens de klassiske massemedier mister gennemslagskraft. Aldrig har der været flere kommunikationskanaler og aldrig har det været sværere at nå målgrupperne med et budskab.

Samtidig kan det være vanskeligt for lokalsamfundet at holde sig orienteret om kommunale høringer, initiativer og øvrige tilbud. Det gælder både kommunens hjemmeside, hvor det er vanskeligt at orientere sig på baggrund af geografi. Et andet er Aarhus Kommunes byrumskanaler, hvor langt størstedelen er placeret indenfor Ringgaden. Flere lokalråd og lokalsamfund har i forskellige sammenhænge efterlyst forskellige former for samlende kommunikationskanaler. På den baggrund vil Oplandsudvalget søge svar på nedenstående spørgsmål:

- Hvordan kommunikeres internt i og til/fra oplandsområderne i dag?
- Hvordan kan Aarhus Kommune understøtte en styrket kommunikation i fremtiden?
- Hvordan kan en styrket kommunikation ske i samskabelse med og i lokalsamfundene?
- Hvordan kan den teknologiske udvikling understøtte en styrket kommunikation?
- Hvordan kan en kommunikationsindsats understøtte anbefalingerne i forhold til de øvrige temaer som Oplandsudvalget skal drøfte?

Borgere i oplandet vil igennem hele perioden, og fx i forbindelse med mødernes afvikling, blive inddraget i en dialog om ovenstående spørgsmål.

4. Sammensætning af udvalg

Udvalget består af fem byrådspolitikere udpeget af gruppeformandskredsen:

Ango Winther (formand)
Anette Poulsen
Mette Skautrup
Almaz Mengesha
Gert Bjerregaard

Opgaveudvalget har 5 eksterne medlemmer, der er godkendt af Magistraten:

Simon Axø, Forstander Testrup Højskole
Marianne Levinsen, Forskningschef ved Center for fremtidsforskning.
Heidi Hjort Thuesen, Partner og forretningsområdechef for Arkitema Urban
Peter Vestergaard, Formand for investeringsselskabet Bivest A/S, medlem af Spar Nords bankråd og bestyrelsesmedlem i Syddjurs Egnsteater.
Flemming Larsen, Medlem af Lystrup-Elsted-Elev-Nye Fællesråd.

5. Tilrettelæggelse af arbejdet og mødeafholdelse

Der dedikeres et møde til hvert af de fire temaer, der er vedtaget i Byrådet, samt et konstituerende og et afsluttende møde.

Temamøderne holdes i oplandet. Der vil blive eksperimenteret med mødeform og der skal sikres inddragelse af oplandet, og andre relevante aktører i forhold til de enkelte temaer. I forbindelse med planlægningen af de enkelte temamøder vil de konkrete lokationer for mødernes afholdelse blive fastlagt.

Første ordinære udvalgs møde

Konstituering og forventningsafstemning af opgaven, herunder tidshorisont, møderække/evt. med tematikker, kommunikation, udkast til kommissorium og startpakke.

På det sidste møde vil Oplandsudvalget godkende de endelige anbefalinger til Byrådet i form af konkrete løsningsforslag. Disse fremsendes til byrådet (indstilling) via rådmanden for Kultur og Borgerservice.

Sekretariatsbetjeningen koordineres i Kultur og Borgerservice i samarbejde med Teknik og Miljø.

6. Tidsplan

Oplandsudvalget afholder konstituerende møde i efteråret/vinteren 2019. De resterende møder afholdes herefter frem til sommeren 2020. Udvalgets anbefalinger fremsendes til byrådet medio 2020.